

TOMURCUK

YIL 24 / SAYI 24 MAYIS 2019

RİZE FATİH ANADOLU LİSESİ YAYIN ORGANI

En Verimli Ders Çalışma Teknikleri

Yaşam alanında ve ders çalışma düzeninde yapacağın ufak değişikliklerle dikkatini çok daha rahat toparlayabilir, aynı zamanda da ders çalışmayı senin için çok daha rahat bir uğraşı haline getirebilirsin.

Amaçlarını belirle!

Başarılı olabilmek için mutlaka amacın açık ve net bir tanımının yapılmış olması, kişinin buna inanması gerekir. Amaçlar davranışları başlatır, sonuçlarda bu davranışların etkisiyle elde edilir. Plan, sanıldığı gibi sadece ders çalışma sürelerini planlamak için yapılmaz. Planın en önemli işlevi aynı zamanda kendinize zaman ayırmaktır. Hangi dersi ne zaman ve nasıl çalışmanız gerektiğini düşündükten sonra sıra plan yapmaya gelir. Plan yaparken hangi aralıklarda hangi derse çalışacağınızı, dinlenmek için ne kadar vakit ayıracağınızı ve uyuyup uyanacağınız saati belirlemelisiniz.

Mutlaka uykunu al!

Uykusuz ve yorgun bir halde ders çalışmaya başlamak kadar kötüsü yok! Kahve içmek ise yalnızca seni belirli bir süre boyunca dinç tutar, sonrasında ise çok daha büyük bir yorgunluk üzerine çöker. Bu sebepten, kahveden medet ummak yerine uykunu iyi almalısın.

Düzen öncelikli!

Çalışma ortamının düzenli olması aynı zamanda kafadaki konuların da darmadağın değil, belirli bir düzen içinde olduğu anlamına geliyor. Çevrenin zihinsel faktörlere etkisi bu kadar açıkken sen de çalışma masandaki fazlalıkları uzaklaştır, hangi çekmecende neler var bil. Yararını mutlaka göreceksin!

Plan Yap!

Hangi dersi çalışacağını, bu çalışmanın aşağı yukarı ne kadar süreceğini önceden planlarsan bir sonraki adımda ne yapacağını bilerek ders masasının başına oturmuş olur, böylece "eyvah, ödevler yetişmeyecek!" şeklinde paniklemezsin.

Telefon yok!

İnternet günümüzde ders çalışmak için olmazsa olmaz. Akademik bir makale yazarken, aklımıza takılan en ufak soruda hemen internete başvuru yapıyoruz. Bu sebepten ders çalışırken internetten tamamen kopmak olmaz. Onun yerine cep telefonunu kapatmak ve bilgisayar üzerinden yalnızca ihtiyacın olan sitelere girmek ve araştırmayı bitirdikten sonra bilgisayarı kapatmak konsantrasyonunu artırmanı sağlayacaktır.

Renkli Kalemler Kullan!

Önemli konuların altını renkli kalemle çizmen, tekrar yaptığın zamanlarda çok işine yarayacak. Ayrıca çok da eğlenceli.

Ders çalışırken müzik dinlemeyi bırak!

Birçok kişide ders çalışırken müzik dinleme alışkanlığı mevcut. Ancak verimli bir şekilde ders çalışmak istiyorsan zor da olsa bu alışkanlığından vazgeçmelisin. Tabii yarım saatte bitirebileceğin bir ödevin süresini iki katına çıkartmak istemiyorsan! En iyisi, yarım saat boyunca sessiz bir şekilde ders çalışman. Aralarda ise dilediğin müziği dinleyebilirsin.

Tekrar çok önemli!

Öğrendiğin ilk bilgiler beyninde yalnızca birkaç günlüğüne kalıyor. Bu sebepten derslerin için en önemli konuları tekrar etmen, hafızanda konuları uzunca bir süre saklamana yardım edecek.

Derse hazırlıklı git!

Okula, kursa yahut özel derse giderken işleyeceğin konuya hazırlıklı olarak gitmek, anlamak ve odaklanmak için daha az çaba göstermeniz yeterli olacaktır için işinizi büyük oranda kolaylaştacaktır.

Kendini Ödüllendir!

Ödül olan ufak atıştırmalar için ara verebilirsiniz. Örneğin, "Çevirdiğim her paragraf için, bir dilim çikolata eklemek yiyeceğim." Bunun sonucunda, eğer beyniniz sizin bir tabak ya da bir kase yemeğe uzanmanızı isterse ilk olarak böyle küçük şeylerle üstesinden gelmek zorunda kalacaksınız. Çalışmaya devam etmek için açlığını bastırın.

TOMURCUK

YIL 24 / SAYI 24
MAYIS 2019

RİZE FATİH ANADOLU LİSESİ
YAYIN ORGANI

FATİH ANADOLU LİSESİ
ADINA SAHİBİ
İBRAHİM İSMAİLOĞLU
OKUL MÜDÜRÜ

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
İLHAN PEÇE
MÜDÜR BAŞYARDIMCISI

YAYIN HAZIRLIĞI
OĞUZ ÇETİNKAYA
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
ÖĞRETMENİ

SEÇİCİ KURUL
OĞUZ ÇETİNKAYA
ELİF SARIBAK
ŞEVVAL İNCE
SELENAY KARABAL
ŞULE HOCAOĞLU
CEYDA ÇELİK
OKTAY MISIRLI

ADRES
FATİH ANADOLU LİSESİ
TEL: 0464 226 0723
FAX: 0464 226 0762

TASARIM BASKI
ÇİMKE BASİMEVİ
Yeni matbaacılar sitesi
10453. Sokak No: 25
Karatay | KONYA

0332 342 52 82

B. T: MAYIS 2019

TOMURCUK

YIL 24 / SAYI 24 MAYIS 2019

RİZE FATİH ANADOLU LİSESİ YAYIN ORGANI

İ Ç İ N D E K İ L E R

ERGENDEN VAZGEÇMEMEK.....	2
CEYLAN GÖZLÜM.....	3
BİR GECENİN DESTANI.....	4
ÖĞRENME VE İHTİYAÇ İLİŞKİSİ.....	5
BİLGE ADAM "KAŞGARLI MAHMUT".....	6
TEK 'BİR' SES.....	8
MAZİYE DAİR.....	9
OBEZİTE.....	10
HATIRLA MUSTAFA KEMALİ.....	11
FÂİLÂTÜN / FÂİLÂTÜN / FÂİLÜN.....	12
BAL.....	13
EN SEVGİLİ.....	14
"EDEBİ KARİKATÜR".....	16
EL-CEZERİ.....	17
KENDİMİZ OLMAK.....	18
GECELERİM.....	19
SATIRDAKİ DÜNYA.....	20
FİDAN.....	21
DİLİMİZE YABANCILAŞMAK.....	22
KİMİM BEN?.....	22
NEFESİNİ VERME.....	23
FATİH ANADOLU LİSESİ 2018 YKS SONUÇLARI.....	24
ÖLMÜŞ SİYAH BENEKLİ KIRMIZILIKLAR.....	25

ERGENDEN VAZGEÇMEMEK (SÜREÇ ODAKLI YAKLAŞIM)

Ergenle girilen yapıcı olmasını beklediğimiz diyalogların sonuçlarını ebeveynler, doğal olarak hemen görmek ister. Ancak sürdürülen bu iletişime, sonuç odaklıdan ziyade süreç odaklı bakmak gerekiyor. Çocuklar genellikle uyarılara karşı o an için çok ikna edici bir biçimde ne yapması gerektiğini anladıklarını veya tekrarının olmayacağı yönünde geri bildirim veriyor ancak bu çoğu zaman hayal kırıklığıyla neticeleniyor. Öyle zamanlar oluyor ki sanki gerçekleştirilen olumsuz davranışla ilgili öncesinde hiç konuşulmamış gibi bir tavırda olabiliyor çocuklar. Dolayısıyla ergen iletişiminde birkaç konuşmayla davranışların kökten değiştirilmesi, istenen davranışın ortaya çıkarılması, istenmeyen davranışın sona erdirilmesi beklenmemelidir.

Keşfediş Arenası

Lise dönemindeki ergenlerin fiziksel büyümesinin yanında duygusal ve ahlaki büyümesinin, birlikte ilerlediği için, davranış ve tavırları 6 aylık periyotlarda -bir ömrün içinde sadece bu dönemde yaşanacak olan periyotlar- çok değişkenlik gösterebiliyor. Çocuk; hayata, insan ilişkilerine, duygularına, isteklerine dair keşfedilmeyi bekleyen tüm gerçeklikleri özellikle okul hayatıyla birlikte ilk kez deneyimleyerek öğreniyor. Dış dünya, bu noktada ucu açık bir keşfediş arenasıdır; bu yüzden çocuğun ayağının yere basması, sırtını dayayıp önünü görebilmesi daha bir önem kazanır ki bu da ailenin sorumluluğunu artırır.

Hiçbir Çaba Boşuna Değildir

Dolayısıyla çocuğun tutarsız, değişken ve çelişkili tutum ve davranışları, ergenlik dönemi, mizaç ve ebeveyn yaklaşımı gibi çeşitli nedenlere bağlanır. Bu nedenlerin üzerine düşünmeden çocuğa karşı gerçekleştirilen her türlü yaptırım gayri ihtiyari sonuç odaklı olacaktır. Bunun hemen kalıcı davranışa dönüşmesi beklenir. Ancak davranış öğrenmenin bir süreç olduğu atlanır; doğru davranış öğretiminin bol tekrar, kararlılık, yaptırım mekanizması ve zaman isteyen bir süreç olduğu bilinmez. Dolayısıyla olumsuz davranışların düzeltilmesi için gösterilen hiçbir çaba sonuç alınmadığı için boşuna gösterilmiş bir çaba olarak değerlendirilemez. Ebeveynlerin “boşuna uğ-

raştım, işe yaramıyor, vazgeçemiyorum, dersin başına oturtturamıyorum” gibi serzenişleri aslında sürecin bir parçasıdır.

Ergenin Ruh Hali

Ergen olan çocuğun bu dönemde kendine olan güveni tavan yapar, her şeyi bir şekilde yapabileceğine, bir şekilde üstesinden gelebileceğine dair yanılma içindedir. Bu durum ilişkilerine bakış açısını ve sorumluluklarına karşı tutunduğu tavrı haliyle etkiliyor. Dolayısıyla çocuklar birçok konuda ebeveynlerinin, öğretmenlerinin veya başka yakın olduğu büyüklerinin nasihatlerine, uyarılarına ve rehberliklerine daha umursamaz oluyor, onları ciddiye alma konusunda zaaf gösteriyor. Tabi ki çocuğun bu umursamazlığı ve ciddiyetsizliği sorun olarak ayrıca ele alınmalıdır ancak buradaki vurgumuz, bu umursamazlık ve ciddiyetsizliğe rağmen ebeveynler olarak çocuğun karşısında herhangi bir olay ve durumda gösterilmesi gereken tavrı *tutarlı, kararlı ve tekrarlı* bir şekilde sürdürebiliyor olmasıdır.

Ebeveyn Neden Sabretmeli?

Bu, ebeveynler için zor gözükür ve genelde “*sabrimızda bir yere kadar ama artık dayanamıyorum, ben ümidimi kestim, ne olacaksa olsun*” gibi şikâyetlerle kendini gösteren meşakkatli bir süreçtir. Tabi bu bardağın taşma noktasına gelinmesinin başlıca ebeveynlerce üstlenilmesi gereken başka nedenlerini ayrıca yazacağız. Ergen olan çocuk, ebeveynleri ve çevresi tarafından yapılan tüm uyarılmaları –özellikle duygusal ve ahlaki eğitim alanı içine giren kısımları- o an içselleştirmediğini çevresine davranışlarıyla alenen gösterir. Ancak keşif zamanında olan ergen zihni doğruyu, iyiyi, kötünün hangisi olduğunu, uygun ve ayıp olanı, olmayanı, tüm bu uyarılarla ayırıştırır ve öğrenir; tümüyle davranışlara yansıtmasa da yansıtmasa da. Dolayısıyla “*zaten dinlemiyor hiç*” diyerek peşi bırakılan ergen, bu ayrışmadan ve öğrenmeden mahrum bırakılmış olur ve bu da bir zaman sonra kendi ergen dünyasının açık hedef haline gelen, çok kolay manipüle edilebilen kurallarını oluşturmasına sebebiyet verir ki bu durum çocuğun aileyle bağına tehlikeye atar. Bu da her türlü riskli davranışlara zemin teşkil eder.

Yüzleşme Süreci

Ergenliğinde yarı yetişkin olarak davranılan çocuk, bu dönemdeki tüm uyarıların üstünde düşünecek bir zihinsel ve duygusal olgunluğa daha ileriki yaşlarda gelecektir. Ama ebeveynlerinin bu değişmeyen dik duruşlarının devam etmesi, çocuğa kendisinin sürekli aşamadığı bir duvar olarak görünür. Çocuk, sürekli anne-babasını denediği için bu denemelerde anne-babasının hangi noktalarda esnek davrandığını, hangi konularda geri adım atmadığını gördüğü için artık ailedeki üstüne düşen sorumluluklarla ve ahlaki sınırlarla yüzleşmeye başlar. İşte bu yüzleşme süreci çocuğun olgunlaşmaya başladığı dönemdir. Ülkemizde bu süreç, üniversite sınavına girilen dönemde başlanır, gerçek hayatın ilk basamağı olduğu için. Bu olgunlaşma ve yüzleşme gecikebilir de. Ergen, ilk yetişkinliğinde belli krizler yaşayacak; hayal kırıklıkları, ilişkilerinde çıkmazlar, belirsizlikler gibi gerçek hayatın içinde üstesinden gelmesi gereken problemleri olacaktır. Bu problemlerin çoğu duygusal bir ağırlık oluşturacak kendisinde ve bunun çözümüne dair olan tüm ipuçlarını anne babasının onun kulak arkası ettiği o öğütlerinde, uyarılarında, zorla mecbur bıraktığı yaptırımlarında, kızmalarında bulacaktır.

Hayat Tecrübesiyle Regresyon Yaşama

Anlatılan tecrübe yaşanılan tecrübenin etkisini vermez, veremez. Hayatı tecrübe ettikçe anne babasının sözleri daha bir anlam kazanmaya başlar, taşlar biraz daha yerine oturur. Çocuk, bir gün kendisi anne baba olduğunda bu süreç en tepe noktasına gelir. O zamana kadar kendisine tüm anlatılanları dokunurcasına deneyimler. Gerçekler deneyimlendikçe insan, o deneyimle yüzleşebilmek için psikolojik olarak geçmişten o olaya dair bir referans bulmaya çalışır. Eğer anne babasından ve yakınlarından doğru ve yeterli duygusal ve ahlaki uyarımlar alamadıysa yetişkin insan nasıl davranacağını bilemez, dolayısıyla yalnızlaşır, hayata ve kendisine karşı güven duygusu azalır, bunların eşlik ettiği nice farklı sorunlar ortaya çıkar.

İlk Anıların İhmal Edilmemesi

Bu yüzden özellikle lise dönemini tamamıyla kapsayan 15-20 yaş dönemindeki duygusal ve ahlaki gelişimin ıskala geçilmesi çok önemlidir. Çünkü bu dönem yetişkinliği çağrıştıran ilk anıların dönemidir ki bu anıların hafızada kalıcı olması ve bilinçaltına yerleşmesi, ilk olması hasebiyledir. Dolayısıyla çocuktan ümidi kesmek, çocuğa yapılacak en büyük kötülüktür. Ebeveynler çocukla tartışmaktan çekinmemeli, çocuğu her daim konuşma ve diyalog zeminine çekmeli, anlatmaktan vazgeçmemeli, şeffaf ve adaletli bir şekilde dile getirilmesi gereken tüm gerçekler çocuğa ifade edilmelidir. Sabırla, fedakârlıkla ve özveriyle çocuğun üstünde durmak çocuğun her türlü maddi ihtiyaçlarını karşılamaktan çok daha önem arz eder. Gerçek anne baba olmak biraz da bu anlattığımız süreçteki azimle ve samimiyetle eşdeğerdir.

Enes ÇONKUR /Okul Rehber Öğretmeni

Ceylan Gözlüm

Ayçe İdil Ertunga/11-B

Seni nasıldı diye sorsalar bana
Benzeri cihana gelmemiş derim.
Hak yaratmış, doğurmuştur bir ana
Ne yazık kaderi gülmemiş derim.

İpek saçları omzunda toplanır
Bakışı bir oktur kalbe saplanır
Bir çiçektir o dalında koklanır
Kimse kıymetini bilmemiş derim.

Ceylan gibi baygın bakan gözü var
Söyledikçe baldan tatlı sözü var
Meleklerden masum güzel yüzü var
Dünyada dengini bulmamış derim.

Bir yolda düşmüşüm sonu görülmez
Nerden gelir nereye gider bilinmez
Her mekânda böyle dost bulunmaz
Neyleyim bahtiyar olmamış derim.

BİR GECENİN DESTANI

*Kanlı gecenin kollarında
şehitlerin cansız bedeni
Titredi yeryüzü,
Sarsıldı gökyüzü
Utandı sizden ecel,
Yeniden doğuyordu güneş
Ruhumuzda alev alev yanan vatan sevdası...*

*Biz ki Osmanlı torunu Atatürk gençleri
Korkar mı 15 Temmuz gecesi?
Titretti yeri ayak sesleri
Kabul etmez kimsenin esaretini*

*Kan vardı,
30 kuş sesi yankılanıyordu semalarda
Minnet vardı,*

*Yeni bir tarih yazdın sayfalara
Şimdi daha bir nazlı dalgalanıyor bayrağın
Karanlık bu gecede silah sesleri...
Göz koyulmuştu kutsal emanetine
Vermedik emaneti
Dik durduk can pahasına.
Gökyüzü şahit çok şehit verdik
İndirmedik bayrağı, dalgalanıyor semalarda*

*İyi ruhlar ulaşıyordu gökyüzünden hakkın kapısına
Nice sevgiler, hayaller bırakıldı ardi sıra
Seher yeli gibi estiler vatanın üstüne,
Göğsünü düşmana siper etti yiğitler.*

Ceyda ÇELİK / 10-A

ÖĞRENME VE İHTİYAÇ İLİŞKİSİ

İbrahim İSMAİLOĞLU

Okul Müdürü

Gündüz ile gece, güneş ile ay, bitki ile toprak, devlet ile toplum, öğretmen ile öğrenci birbirine ihtiyaçları nispetinde ilişki içindedirler. Her canlı ve cansız; bazısı hisseder, bazısı hissetmeden bu döngüde yerini alır. Birbirine bağımlı yaşar, diğerinin desteğini hisseder.

İnsanlar da böyle değil mi?

Beslenme arzusu, giyinme arzusu, seyahat etme arzusu, öğrenme arzusu, sevme arzusu ve elbette yaşama arzusu insanı hayata bağlar, yok olduğunda ise hayattan bağını koparır. Yapılan bir araştırmaya göre; köpek balıkları cam kavanoz içindeki küçük balığı yemek için cama ortalama yirmi kez çarpıp vazgeçmektedir. Ancak çocuklar ise ortalama olarak yedi ile yirmi bin arasında düşüp kalksa da yürüme arzusundan vazgeçmemektedir.

Hasta iken sağlıklı olmayı, ağlarken gülmeyi, üşüdüğümüzde giyinmeyi, acıkmışken yemek yemeyi, susamışken su içmeyi arzuladığımız gibi bilgi öğrenmeyi, uğruna mücadele edilmelidir. Hz. Muhammet (sav) bir hadislerinde "Bilgi Müslümanın kaybedilmiş malıdır, bulunduğu yerde almalıdır." buyurmuştur.

Öğrenme bir sonuç değil bir süreç olarak görülmelidir. Karanlıkta kalındığında ışığa ihtiyaç

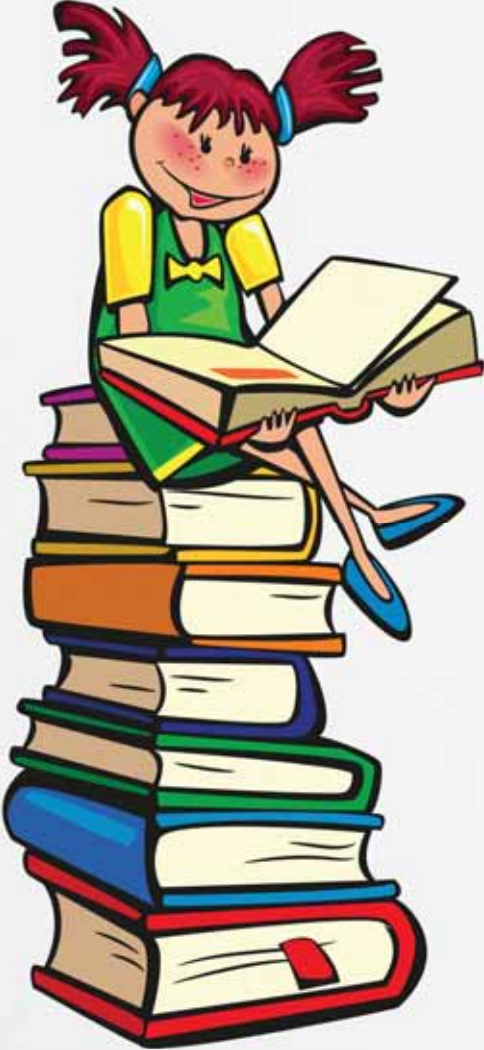
duyduğumuz gibi gönül gözünün de hür düşünceye, duyguya, bilgiye ihtiyacı vardır. Bu ihtiyaç önce hissedilmeli sonra da giderilmesi için uğruna mücadele edilmelidir. Kan dökerek ülke kurular ve korunurken ter dökerek bilgiye ulaşmak zor olmasa gerek.

Öğretmen bilgi ile dolu olup taşmalı ki eğitmede ve öğretmede öğrencilerine ve çevresine yararlı olabilsin.

Öğrenci öğrenmeye açık ve hazır olmalı, çölde susuzluktan serap gören bir ceylan misali öğrenmeyi arzulamalı ki öğrenme ortamı gerçekleşebilsin. Önce eksikliği kabul etmek sonra eksikliği gidermek için düzenli olarak çalışmak gerekir. Kabul edilen her yanlış veya eksiklik, kazanılan bir zafer kadar önemlidir.

Kaliteli bir iletişim aracımız olsa bile yayının olmadığı, ses ve görüntü frekanslarının ulaşılmadığı bir yerde elimizdeki araç iş görmez olur. Yayın kaliteli fakat iletişim aracımız yok veya uygun kalitede değilse iletişim yine gerçekleşmez. Eğitim ve öğretimde de alıcı ve verici dengesi uygun olmalıdır. Bilgi vermek için istekli olunmalı, bilgiyi almak için ise özlem duyulmalıdır.

Birbirini tamamlayan ve ayrılmak istemeyen iki sevgili gibi...

BİLGE ADAM KAŞGARLI MAHMUT

Oğuz ÇETİNKAYA

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

X I. yüzyılda Türkistan'da dünyaya gelen Kaşgarlı Mahmud adından da anlaşılacağı üzere Kaşgarlıdır. Saciye ve Hamidiye medreselerinde eğitim görmüştür. Kaşgarlı Mahmud, eserinin başında soyca Türklerin en önde gelenlerinden olduğunu söyler ve hatta Karahanlı sülalesinin tanınmış kişilerinden bilgiler aktarır. Onun hayatı hakkında çok fazla bilgi sahibi değiliz, çünkü sanatçı eserinde kendinden fazla söz etmemiştir. Geçmişten bu yana gelen gelenek bu şekildedir. Edebiyat ve bilim çevreleri, ortaya bir eser sunarken kendilerini bu eserlerde pek anlatmamışlardır.

Kaşgarlı Mahmud, kendini Orta Asya'yı gezerek Türk dilini incelemeye verdi ve eserini uzun uğraşlar sonucunda ortaya koydu. Büyük bir Türk bilgini, tüm dildilerin babası diye tabir edebileceğimiz bir dil dehasıdır. Türk dillerinin, lehçelerinin ve ağızlarının dil özelliklerini belirleyen, söz varlığını derleyen Kaşgarlı Mahmud'un,

Dîvânu Lugâti't-Türk (Türk Dili Sözlüğü) ve bugün elimizde olmayan Kitâbu Cevâhirü'n-Nahv fi Lugâti't-Türk adlı iki önemli eser bıraktığını biliyoruz. İkinci söylediğim eserinden Dîvânu Lugâti't-Türk'te bahsettiğini biliyoruz.

Dîvânu Lugâti't-Türk isimli tarihe ve Türk diline ışık tutan bu eser bir sözlük olmakla kalmayıp aynı zamanda İslam öncesi Türk Edebiyatı, tarihi, coğrafyası, mitolojisi, gelenek ve göreneklerini günümüze ulaştıran bir kaynaktır. Bu kaynak nüshasındaki bilgiye göre 1072-1074 yıllarında Bağdat'ta Abbasi Halifesine sunulmak üzere yazılmıştır. Kitabı el yazısıyla çoğaltan Muhammed bin ebî Bekribnebi'l-Feth, Kâşgarlı'nın kendi el yazısıyla yazdığı asıl kitabı şu sözlerle bitirdiğini belirtir:

“Kitap dört yüz altmış dört yılının Cümad-el-ula ayının ilk günü (25 Ocak 1072) yazılmaya başlanıp dört defa düzeltildikten sonra dört yüz altmış altı yılının Cümad-el-ahire ayının onuncu günü

olan (10 Şubat 1074) Pazartesi bitirilmiştir. Güç ve kudret yüce ve büyük Allah'ındır. O bize yeter. Hi-maye ondandır...”

Bu eserin şu an elimizde tek bir yazma nüshası vardır ve bu nüshanın bulunuş hikayesi çok acayiptir. Ali Emiri Efendi, Kaşgarlı Mahmud tarafından yazılan bu muhteşem eseri, sahalarda Dîvânu Lugâti't-Türk olduğunu bilmeden satılırken fark etmiş ve satın alarak Türk kültür hayatına kazandırmıştır. Eseri aldıktan sonra da bu eseri arkadaşlarına şöyle anlatmıştır:

“- Kitabı aldım. Eve geldim. Yemeyi içmeyi unuttum. Birkaç saat mütalaa ile uğraşım. Arkadaşlar size arz ediyorum. Bu kitap değil, Türkistan ülkesidir. Türkistan değil, bütün bir cihandır. Türk dünyası, Türk dili bu kitap sayesinde başka bir revnak kazanacaktır. Türk dilinde şimdiye kadar bunun gibi bir kitap yazılmamıştır. Bundan sonrada yazılamaz. Bu kitaba gerçek değerini vermek gerekirse

dünyanın hazineleri yetmez. Bu kitap ile Hazreti Yusuf arasında bir benzerlik bulunmaktadır. Yusuf'u arkadaşları birkaç akçeye sattılar. Fakat daha sonra Mısırda ağırlığınca cevahire satıldı. Bu kitabı da Burhan bana otuz liraya sattı. Fakat ben bunu birkaç misli ağırlığında elmaslara, zümrütlere vermem."

Kaşgarlı Mahmut bu eseri yazarken Orta Asya'daki Türk beldelerini gezmiş, kitabında bu beldelerden topladığı bilgilere, gördüğü geleneklere ve dinlediği anlatılara sıkça yer vermiştir. Daha sonra topladığı bu bilgileri Arap dilinin yazım ve söz kurallarına göre düzenleyip bir sözlük durumuna getirmiştir. Aynı zamanda Arap dünyasına Türkçeyi öğretmek Türkçenin dil kalitesi açısından Arapça ile aynı doğrultuda olduğunu kanıtlamak, Arapça ve Türkçenin karşılaştırmasını yapmak Mahmud'un diğer amaçlarından idi. Tabii bu durumun oluşmasında, o dönemlerde Türkler ile Arapların komşu olması, ikili ilişkiler, Türklerin İslamiyet ile tanışması gibi sebepler etkili oldu. Bu bakımdan Arap alemi Türklerin üstünlüğünü, maddi ve manevi açıdan var olduğunu kabul etmek zorunda kalmıştır.

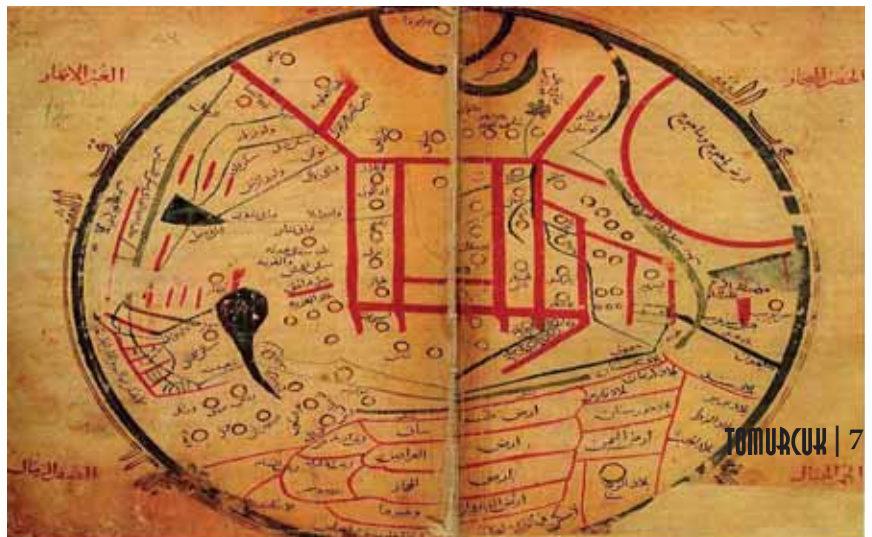
Bilge adamın eser hakkında bilgi toplarken büyük küçük demeden tüm Türk boylarını gezmesi, buralardan Türk gelenek ve göreneklerine ait bilgileri toplaması, Türk lehçe ve ağızlarını karşılaştırması, bunların ses bilgisi ve gramer çalışmalarını yapmış olması bu eserin yaklaşık bin yıl önce ne derece kalitede olduğunu gözler önüne sermiş ve sıradan bir ansiklopedi-sözlük olmadığını göstermiştir. Eserinde Türk boylarının sayısının çok olduğunu ve

bu boy kollarının sayının yalnızca Allah tarafından bilindiğini söylemiştir. Bu boylardan bahsederken Türklerin en büyük boylarından biri olan Oğuzlar üzerinde fazlaca durmuştur. Çünkü Mahmud'un o dönemde Oğuzlar içinde yaşadığı söylenir ve Oğuzların dönemin en kalabalık boyu olması da bunda etkilidir. Oğuzlara çok fazla önem veren Kâşgarlı Mahmut, her Türk boyunun yaşadığı bölgeleri en batıdan başlayarak doğuya doğru sıralamıştır:

Rum (Bizans) ülkesine en yakın olandan başlayarak hem gayrimüslimleri hem de Müslümanları belirli bir düzen içerisinde doğuya doğru sıraladım. Rum ülkesine en yakın boy Beçenek 'Peçenek'tir. Sonra Kıpçak 'Kıpçak', Oğuz, Yemek, Başgirt, Basmıl, Kay, Yabagu, Tatar, Kırgız gelir. Kırgızlar Çin ülkesine yakındırlar. Daha sonra Çigil, Tohsı, Yagma, Ograk, Çaruk, Çomul, Uygur, Tangut ve Çin'de olan Hitay gelir. Bundan sonra Tavgaç gelir, bunların ülkesi de Maçin'dir.

Eserinde bu kadar bilgiye yer vermiş ve Türk kültürü, geleneği, folkloru, yönetimi hakkında bilgileri de es geçmemiş, atasözü(-sav), koşuk gibi nazım ve mensur örneklerle, Türklerin yer aldığı bir haritaya yer vermiştir.

İLK TÜRK DÜNYA HARİTASI

Aşağıda destansı bir havası olan bir şiirin dörtlüğüne yer verilmiştir:

Eren arıg örpeşür
Öçin kekin irteşür
Sakal tutup tartışür
Köksi ara ot tüter

(Erler yaman kabarır,
Öçle kinle bakışır
Sakal tutup çekişir
Göğüsler ateş tüter.)

Aşağıda Dîvânu Lugâti't-Türk adlı eserin içindeki atasözlerden örnekler verilmiştir:

• Abçı neçe al tep bilse,
ayıg anca yol bilir

(Avcı ne kadar hile bilse, ayı o kadar yol bilir)

• Suv körmeginçe etük
tartma

(Suyu görmeden pabuç çıkarma)

Agılda oğlak togsa arıkda oti öner
(Ağılda oğlak doğsa, dere boyunda otu biter)

Tüm bunları göz önünde bulundurduğumuzda Kaşgarlı Mahmud'un ne kadar alim ve bilge bir kişiliğe sahip olduğu, o dönemde yazdığı eserin günümüze ışık tuttuğu, bizleri ne derece aydınlattığı görülmektedir. Bu yüzden o dönemin şartlarında böyle bir eserin ortaya konması bu şahsı ve eserini el üstünde tutmamızı sağlamıştır.

Tek 'Bir' Ses

*Her huzuru yokuşa sürerler
Ağırlıkları kaldırmak isterken yüreğinden
Daldırır kepçeyi en derinlere kapkara sahtiyan bir surat
Dipte can çekişir anlarından arta kalan bir kum tanesi
Bir dolu sözler bin dolu tanesi gibi düşer paslı dudaklardan,
Gönlünün en acıyan yarasına inat...
Mih gibi çakılır orta yerinden kaskatı
Bir dalga gibi vurup çarpan boğucu kelimeler...
Acılar içinde kıvrılan her fırtınadan sonra güneş bekler...
Bataklıkta papatya toprak gibi derer acıları.
Canla sevgiyle bakanlar,
Kan tükürüp kızılca şerbeli içlik diyenler,
Candan olup can veren,
Olmasa da öldüren, ağlasa da güldürenler,
Diriyken ölen,
Ölüyü dirilttenler..
Aza kanaat eden; çoğa şükredenler,
Varını paylaşan, yoğunu bölüşenler...
Her biten günü şükürle yolcu edip
Seheri gözyaşıyla ıslatanlar..
Fanilikten soyunup bakaya sarınanlar.
Serim yerine düğümünden başlayanlar hayata
Nadanlara güler geçer; hallerine ucur eyvah!
Her ağaçta, her kuşta; yosun tutmuş bir taşta,
Bütün yaratılmışta "tekbir" sesi duyar, tek bir ses duyar:
"Lailahe illallah"*

PAKİZE UYDU
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

2018-2019 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI KADROSU DA GENÇTİ! :)

Yetenek Sizziniz 1987
Kimdir Bu?

Sevgi ile büyüdüm.
Kimdir bu?

Güzellik yarışması
birincisi. Kimdir bu?

Sigardan uzaklaştırma
aldı. Kimdir bu?

Eski Sebatılardan kim kaldı?
Kimdir bu?

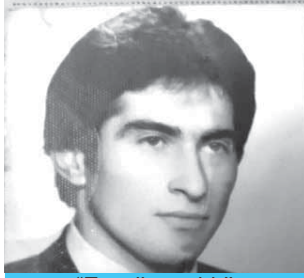
Stüdyo Şiřsak
Kimdir bu?

Espri yaparken...
Kimdir bu?

Şuna 2 eksi koy.
Kimdir bu?

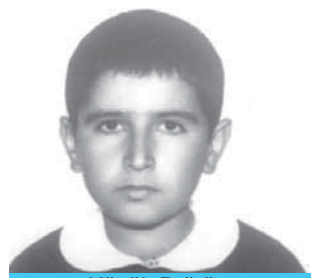
"Eyvallaahh"
Kimdir bu?

Haydi kızlar okula!
Kimdir bu?

Süřes Kind
Kimdir bu?

Küçük Brütüs
Kimdir bu?

Çocukluđuna inelim...
Kimdir bu?

Güneři gülüşüne nasıl
sığırdın? Kimdir bu?

Askoroz 1990
Kimdir bu?

Yeřilçam'ın yakışıklı
biyolođu. Kimdir bu?

Peřin satan.
Kimdir bu?

Canım benim!!!
Kimdir bu?

Sezercik Fındıklı'da
Kimdir bu?

Sağlıklı Yaşamak Üzerine...

Röportaj: Emel GÜLHAN

Röportaj yapılan:

Diyetisyen Elif PERTEK

(Okulumuzun eski öğrencilerinden)

Röportaj İçeriği: Obezitenin ve devamında birçok hastalığın baş gösterdiği şu çağda sağlıklı yaşamak üzerine:

Röportör: Sağlıklı yaşam gün geçtikçe zorlaşıyor. Çünkü siz de hak vereceksiniz ki doğal yiyeceklerden olabildiğince uzaklaşıyoruz. Bugün sağlıklı yaşam adına kapınızı çaldım ve sorularıma en önemli öğün olan ve bazılarımızın aksattığı kahvaltı ile başlamak istiyorum. Kahvaltı neden önemlidir?

Doktor: Beslenmemizde en önemli nokta kahvaltıdır. Sağlıklı beslenmek isteyen her bireyin ilk öğünü kahvaltı olmalıdır. Kahvaltı ile birlikte vücudun ihtiyaç duyduğu temel enerji alınmış olur güne zinde başlarız. Kahvaltı metabolizmamızın harekete geçmesini ve sindirim sistemimizin çalışmasını sağlar. Kahvaltı doyunluk hissi yarattığı için günlük toplam kalori alımının azalmasına yardımcı olur ve sağlıksız besinlere yönelimi azaltarak gereksiz kalori alımını önler.

Röportör: Diyetisyenlere göre azar azar yemeli ama bunu öğün sayısını artırarak yapmalıyız. Bir günde 5-6 öğün yemeye vaktim yok. Ne yapabilirim?

Doktor: Sağlıklı beslenirken aynı zamanda dengeli bes-

lenmeyi de ihmal etmemeliyiz. Bu hususta da yediklerimizin saatli ve miktarı bizim için önemlidir. Yapılan araştırmalara göre atlanan her öğün bir diğer öğünde fazlasıyla alınıyor. Ve uzun süre açlık ardından ağır bir öğün tüketimi kan şekeri dengesizliği yaratabiliyor. Ve bu da sağlıklı beslenme sürecini olumsuz yönde etkiliyor. Bu sebeple azar azar ve sık sık beslenmek kan şekeriimizi dengeleyerek tokluk hissimizi korumamıza yardımcı oluyor. Öğünleri uygulamakta zorluk çekenler için daha taşınabilir vakit almayan pratik atıştırmalıklar kullanması önerilebilir. Böylelikle ekstra zaman harcamadan evden götürdüğümüz sağlıklı atıştırmalıklarla vakit kaybetmeden beslenmemizi tamamlamış oluruz.

Röportör: Hazır gıdalara ne derece mesafeli durmalıyız?

Doktor: Elimizden geldiğince bir besinin tazesini, doğalını bulup tüketmemiz gerekir ve paketlenmiş ürünlerden olabildiğince uzak durmaya çalışmalıyız. Örneğin; hazır çorbalar, şekerli gıdalar, hamurlu gıdalar, meyve suları, abur cuburlar, kızartılmış besinler vb. Bu tür ürünleri mümkün olduğunca kendimiz yapmalıyız. Eğer vakit bulmamaktan yakınıyorsak top-

lu bir şekilde kendiniz hazırlayıp dondurucuda saklayıp daha sonra kullanabilirsiniz.

Röportör: Gelişim döneminde yapılan diyet ilerleyen hayatımızda sorunlara yol açabilir mi? Bu konuda neler önerirsiniz?

Doktor: Gelişim döneminde yapılan diyetler eğer bir diyetisyen kontrolünde gerekli protein ve enerji gereksinimi hesaplanarak yapılırsa geleceğe yönelik daha sağlıklı ve kilo kontrollü bireyler yetişmesi adına çok yararlı olacaktır. Gerekli besin öğeleri alınarak sağlıklı büyüme sağlanırken çocuğun nasıl beslenmesi gerektiğini öğrenerek ilerleyen dönemde de uygulayacağı beslenme kültürünün oturmasına yardımcı olur. Çocukluk çağında ideal kilo ile büyümesi ilerleyen dönemlerde obezite riskini de azaltacaktır. Ama bu sürecin muhakkak uzman kontrolünde takip altında olması gerekmektedir.

Röportör: Sporsuz, hareketsiz bir diyet kilolarımın azalmasını sağlar mı?

Doktor: Toplam alınan enerji harcanan enerjiden yüksek olduğu takdirde kilo verimi her zaman mümkündür. Bu sadece sağlıklı ve dengeli beslenme ile yapılabilir.

Fakat kas kitlesinin korunumu ve vücut deformasyonunu önlemek için aynı zamanda daha zinde olmak adına diyetle birlikte fiziksel aktivitenin olması sağlığımız için çok daha iyi olacaktır

Röportör: Kilo verememek gibi kilo alamamak da bazı insanların problemi. Kilo almakta sorun yaşayan insanlar için de önerileriniz vardır umarım. Varsa nelerdir bunlar?

Doktor: Kilo alımı da en az kilo verimi kadar emek isteyen bir süreç. Kilo alımı adına sağlıklı besinlerden özellikle uzak durmak gerekir. Kaloriyi sağlıklı ve vücudumuza faydası olan besinlerden almak faydalı olacaktır. Abur cubur tüketimini azaltmak sağlıklı olan besine, ev yemeklerine karşı ihtiyaç doğuracaktır. Kahvaltı yapmayı ihmal etmek ve öğün atlamak kilo alımınız için olumsuz iki önemi noktadır. Abur cubur yerine sağlıklı kuru yemiş ve kuru meyvelerin tüketimini artırmak ve bu tür sağlıklı atıştırmalıkları yanımızda bulundurmamak, ev yapımı atıştırmalıkların tüketimini artırmak fayda sağlayacaktır.

Röportör: Su hayatımızda ne derece öneme sahiptir?

Doktor: İnsan vücudunun büyük bir kısmını su oluşturmaktadır. Su metabolizmamızın düzenlenmesi başta olmak üzere birçok görev üstlenmektedir. Vücut için en sağlıklı içecektir. Çay, meyve suyu, kola vb. içecekler su yerine geçmemektedir. Bu toplumda doğru bilinen yanlışlardır. Su vücudumuzdaki toksinlerin atılmasına yardımcı olurken kilo dengesinin sağlanması açısından da çok önemlidir. Günlük su tüketiminin kilogram başına 30 ml olması gerekmektedir.

Röportör: Sorularım bu kadardı, değerli vaktinizi ayırdığınız size çok teşekkür ediyorum.

Doktor: Rica ederim.

HATIRLA MUSTAFA KEMAL'İ

*Hatırla! Gözlerdeki yaşın her damlasını,
Hatırla! Kefensiz şehidin elindeki son lokmasını,
Karanlık zihinlerdeki tek yudumluk umudu
Tarihin yaşattığı en büyük başbuğu.
Payidarlığını yitirmiş ümide tutunacak son dal,
Yaşadığı zamanın doruktaki lideri,
Hatırla Mustafa Kemal'i!*

*O ki, bulunduğu yerde vardır mutlak terakki,
Baksan, hayran eder seni zevahirindeki izzeti!
Bir ciğer için nefes ne ise
Odur milleti için tek yaşama sebebi,
Ülkenin yeniden dirilişi,
Kalkınmanın en büyük örneği,
Hatırla Mustafa Kemal'i!*

Elif SARIBAK / 10-B

FÂ'İLÂTÜN / FÂ'İLÂTÜN / FÂ'İLÜN...

Furkan Kamiloğlu

TÜRKOLOG:)

Edebiyat derslerimde ya da edebiyat öğretmeni arkadaşlarımla yaptığım sohbetlerde sorarım bu soruyu: “Edebiyat derisi nasıl anlatılmalı?” Gelin, öncelikle bir edebiyat tanımı yapalım. Ardından tekrar bu sorunun cevabına gelelim.

Edebiyat: Duygu, düşünce ve hayallerin söz ya da yazı ile etkiileyici biçimde manzum (şiiir) ya da mensur (düzyazı) olarak ifade edilmesidir.

Tanıma bakarsak ilk olarak aklımıza şu sorunun gelmesi gerekir: “Bir edebiyat öğretmeni, derste akademik bilgi mi vermelidir yoksa öğrenciye dili etkili kullanma becerisi mi kazandırmalıdır?” Aslında edebiyat kavramının yaygın tanımına göre cevabımız ikincisi olmalıdır. Edebiyat dersi alan öğrenci, anadilini tüm yönleriyle bilmeli ve onu en güzel, en doğru şekilde kullanmalıdır. Esasında kendi dilini okuyup yazabilmelidir.

Bugün edebiyat derslerine baktığımızda öğrencilerin yoğun akademik bilgi ile boğulduğunu görmekteyiz. Tanımlar, dönemler, türler, akımlar, eserler, yazarlar derken edebiyatın amacını gerçekleştirecek vakit sınıflarda bulunmamaktadır. Okul fark etmeksizin öğrenciler, belirli akademik bilgileri bilmekte ancak dilini doğru konuşup yazamamaktadır. Sorun

sadece öğrenci ya da müfredatla alakalı da diyemeyiz. Kendi eğitim hayatında gördüğüm kadarıyla edebiyat öğretmenleri sanki bu işi zorla yapıyor gibiler ve mutsuzlar. Dilini doğru konuşamayan (sokak jargonu ya da ağız özelliklerini bırakmadan konuşan) öğretmenim de yok değil. Bu tarz öğretmenler dersi öğrenciye sevdirememekte, derslerin sıkıcı geçmesine yol açmaktadırlar. O zaman, öncelikle öğretmenin yapması gerekenlerden başlayalım:

- Edebiyat öğretmeni başta kendi alanını sevmeli ve bu işi gönülden yapmalıdır.
- Dilini iyi kullanmalı, etkili iletişimi bilmelidir. (Öğrenciye ulaşma yollarını iyi bilen bir öğretmen, ders esnasında yapacağı etkinliklere öğrencileri daha rahat çeker.)
- Öğrencilere akademik bilgileri, ihtiyaçları doğrultusunda vermelidir.
- Alanına hâkim olmalı ve ilgili tarihî, kültürel, siyasi gelişmelerden haberdar olup bu bilgileri işlediği dönemlerde öğrenciye vermelidir. (“Milli Mücadele” ruhunu anlayamamış bir öğretmen, o dönemi de etkili biçimde anlatamayacaktır.)
- Ezber bilgi ile yazar – eser öğretmek yerine belli başlı eserle-

ri zamana yayarak (dört yıllık lise eğitimi bunun için fazlasıyla yeter) okutulmalıdır.

- Öğrencilerin okuduklarını anlayıp anlamadıklarını ölçmeli hatta eserle ilgili eleştiri yapabilmelerini sağlamalıdır.
- Kendisi de iyi bir okuyucu olmalıdır. (Evet, kitap okumayanını da gördü bu gözler!)
- Metinleri öğrencilere okutmadan evvel uygun okuma yöntemlerini onlara anlatmalıdır. (Vurgu, tonlama, noktalama işaretleri, nefes kontrolü vb.)
- Sürekli ders yerine amaca uygun etkinlik yapmalıdır.
- Öğrenci düzeyini tespit ederek önlemler almalıdır.
- Gereksiz akademik bilgi ile öğrenciyi boğmamalıdır.

Bu sayılan maddeler yerine getirildiğinde öğrenciler bu dersi “ezber ders” ya da “gereksizders” olarak görmeyecek, sıraları üzerindeki tatlı uykuya bir son vereceklerdir.

“Peki hocam, hadi ilk üç sene bunu uyguladın diyelim. Son sınıflara neler yapılacak?” dediğinizi duyar gibiyim. Zaten mesele ilk üç sene meselesidir. Geçen zaman zarfında bilgileri bu şekilde öğrenen öğrencinin “TYT – AYT” ile ilgili bir endişesi olmayacaktır. Son

sınıf, öğrencilerin üç seneyi telafi ettikleri bir dönem olarak görülmektedir. Bu ders adına bu alginın önüne geçileceği düşüncesindeyim.

Bunların dışında önemli bir görev olarak edebiyat içerisindeki “edep” kavramı üzerinde öğrencilere birtakım davranışlar kazandırılmalıdır. Bunun yolunun da “kendi davranışları ile çevresine örnek olan öğretmen”den geçtiğini sanıyorum.(Esasında bu sadece “Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi” ya da “Türk Dili ve Edebiyatı” branşına ait bir görev değildir. Her branş öğretmeni davranışlarına azami dikkat göstermelidir.) Çünkü iyi davranışlar da kötü davranışlar da çevreden gözlemlenerek öğrenilir. (informal eğitim) Öğretmenlerin de toplumda önemli birer rol-model oldukları düşünüldüğünde öğrenci davranışlarına yapacakları etki yadsınamayacaktır.

Buraya kadar yazdıklarımla edebiyatın “edebiyat yapmak”-tan farklı olduğunu, bu dersin “fâ’ilâtün / fâ’ilâtün / fâ’ilün” kalıbından ibaret olmadığını; bir kültür ve sanat dersi, etkili iletişim dersi, bir hitabet ve yazım dersi olduğunu anlatmaya çalıştım.

En başta sorduğum soruya tekrar dönersek edebiyat derslerinin nasıl olması gerektiğine dair bir fikir oluştuğuna inanıyorum. Ancak öğrenci ilgi ve ihtiyaçları ile hazırbulunuşluk durumlarının da önemli bir etken olduğunu göz ardı etmemeliyiz.

Bu yazıdaki amacım, meslektaşlarıma ve öğrencilerime bir şeyleri hatırlatmak, onlara şevk verebilmekten ibarettir. Tüm kötü koşullara, imkânsızlıklara, dersin içeriği ile amacı arasındaki farklılıklara rağmen bir şeyleri değiştirebileceğimizi başta kendim olmak üzere herkese hatırlatmaktır. Her ne kadar sürçülisan ettiyse affola!

Bal

*Yanımda diyebileceğim kadar aşık
Uzakta diyebileceğim kadar özlemlili
Ama seni görelim sadece saatler geçti
Burnumu sızlatan güzel kokun
Sanki saatlerdir sarhoşum
Oysa senin kokuna aç
Diğerlerine hep tokum
Bir Kasım akşamında
Yıldızlar yukarıda, deniz karşımda
Umutsuzken bütün dünyaya
Senden bahsetti büyüğü düşler bana
Güler yüzünü ve sıcak ellerini aldım karşıma
Hiç gitme diyerek sarıldım sana
Şimdi sessiz ol
Düşlerimde sen varsın
Gözlerimi kapattığım anda
Yanımda hep sen kalacaksın...*

OKTAY MISIRLI / 11-B

EN SEVGİLİ...

Ayşe Zülal TAT/10-A

Elif ÇORUH/10-A

Naat Hz. Peygamber'in çeşitli yönleriyle konu edildiği bir edebî eser türü olarak dünya edebiyatları tarihinde farklı bir konuma sahiptir. Zira bir kişiyi anmak, övmek, onun hakkındaki duyguları dile getirmek üzere teşekkül etmiş başka bir nazım türüne rastlamak mümkün değildir. Dünya edebiyatlarında nazım türleri, ya konuları ya da biçimlerine göre sınıflandırılır. Ancak belli bir şahıs için geliştirilmiş olan nazım türü sadece "naat"tır. Ve şu ana dek bu tarihsel olgunun bir benzeri veyahut eşdeğeri herhangi bir ulus ya da medeniyetin edebiyat tarihinde görülmüş değildir.

İslam medeniyeti dairesinde yer alan edebiyatların kendilerine has geliştirdikleri bu şiir türünün Türk edebiyatındaki bazı örnekleri şöyledir:

Arif Nihat Asya

Cumhuriyet devri Türk şiirinin etkin kalemlerinden olan Arif Nihat Asya [1904–1975] Naat şiiriyle edebiyatımızda kendine, özgün bir yer edindi. Cumhuriyet sonrası Türk şiirinde ilk ciddi ve ses getiren naat örneği verenlerden olan yazar bu yönüyle bir geçiş evresinde kurucu rol üstlenmiştir.

Naat

(...)

Konsun yine pervazlara
Güvercinler;

"Hû hû"lara karışsın

Âminler...

Mübârek akşamdır;

Gelin ey Fâtîha'lar, Yâsin'ler!

Vicdanlar, sakat çıkmadan,

Yâ Muhammed, yarına;

İyiliklerle gel, güzelliklerle gel

Âdem oğullarına!

(...)

İsmet Özel

İlk şiirleriyle birlikte Türk edebiyatında etkisi güçlü bir biçimde hissedilmeye başlayan İsmet Özel [1944-] Amentü şiiriyle birlikte sanatsal ve düşünsel serüvenini yeni bir mecraya taşımış oldu. Cemil Meriç tarafından edebiyatımızın Rimbaud'u olarak nitelenen Özel, yazdığı naat ile bir yandan çağımız insanının çıkmazlarına göndermelerde bulunurken diğer yandan da asr-ı saadeti bir çıkış yolu olarak poetik estetiğin diliyle okuyucularına hatırlattı.

(Bir Yusuf Masalı'ndan)

Naat

(...)

Kimseden bir işaret gelmeyecek

Bir melek kimsenin alnını sıvazlamasa

Söyler kimse size dünyadaki ömrü boyunca

Hiç bir insana yan bakışı olmayan kimdi

Kimdi yan gözle bakmadı kır çiçeklerine bile

Öğretmek için cephe nedir

Kıyam etti

Torunu kucığında

Dönünce bütün gövdesiyle döndü

Bir bu anlaşılseydi son yüzyılda

Bir bilinebilseydi

Nedir veçhe..

(...)

Sezai Karakoç

Kendisinden sonraki birçok şair ve yazarda kuvvetli biçimde etkisi görülecek olan Sezai Karakoç [1933-], modern Türk edebiyatında peygamberlik temasını en çok işleyen şairdir. Genelde peygamberler ve peygamberlik onun satırlarında çokça göze çarparken özelde Hz. Peygamber çeşitli kadrjardan Karakoç'un imgelemine kaynaklık eder. Sezai Karakoç'u bu alanda farklı kılan bir özelliği ise naat başlığını kullanmadan yazmış olduğu naat türü şiirlerin varlığıdır. Bu da naat türünün modern şiire içkin bir kaynak haline gelmesi anlamını kazanır ki türün tarihsel süreç bağlamında önemli bir dönüm noktasıdır.

Küçük Na't

Göz seni görmeli, ağız seni söylemeli
Hafıza seni anmak ödevinde mi
Bütün deniz kıyılarında seni beklemeli
Sen Eskimoların ısınması sevgililer mahşeri

Aklım yeni bir akıldır çiçeklerden
Mantığım mantığın üstünde yeni
İçimde Nuh'un en yeni tufanı
Dünyaya ayak basıyorum yeniden
Göz seni görmeli ağız seni söylemeli
Bütün deniz kıyılarında seni beklemeli
(...)

Klasik Türk edebiyatının en belirgin ve yaygın özelliği, temelinde dinî kültüre yer vermesidir. Bu özellik kullanılan malzeme itibarıyla bütün edebî tür ve şekillere hakim olurken yalnızca dinî konularda kaleme alınmış binlerce manzume ve dinî konuların terennüm edildiği onlarca tür edebiyatımızda küçümsenmeyecek bir yere sahiptir.

Özellikle Hz. Peygamber'in hayatının her safhasını ve O'nunla ilgili bütün hususiyetleri konu edinen türler, Peygamber Edebiyatı diyebileceğimiz bir zenginliğe sahiptir.

Fuzuli Hz. Peygamber sevgisini hafızalara nakşedercesine başarıyla ve samimiyetle işleyen bir şairdir. En tanınmış naat Fuzulî'nin Su Kasidesi'dir. Üstat Fuzuli bu naatında Hz. Muhammed'e duyduğu derin sevgiyle birlikte, suya duyulan hasret ve aşk temalarına yer vermiştir. Örneğin;

Suya versün bağban gülzârı zahmet çekmesün
Bir gül açılmaz yüzün teg verse min gülzâre su

Günümüz Türkçesi: Bahçıvan, gül bahçesini sele versin (boşuna) zahmet çekmesin. Bin gül bahçesine su verse senin yüzün gibi (güzel) bir gül açılmaz.

Şair bu beyitte sevgilinin güzelliğini övmektedir. Sevgilinin (Hz. Muhammed) yüzü, eşi benzeri bir daha bulunamayacak bir güle benzetilmiştir. Gül mevsimi de Hz. Muhammed'in bulunduğu Asr-ı Saadet'tir. Hz. Muhammed öldükten sonra bu dünyanın kıymetinin kalmamasını bahçıvanın gül bahçesini suya vermesiyle eş tutuyor. Peygamberi övmeye başladığı girizgah beyti:

Tıynet-i pâkinirûşen kılmış ehl-i âleme
İktidâ kılmış târik-i Ahmed-i Muhtâr'e su

Günümüz Türkçesi:

Su, Hz. Muhammed'in yoluna uymuş ve bu hâli ile temiz yaratılışını dünya halkına açıkça göstermiştir.

Bu beyit, girizgâh (giriş) beytidir. Yani şairin, Peygamber Efendimizi övmeye başlayacağı asıl bölüm olan methiyeye geçmeden önce konuya giriş yaptığı beyittir. Hz. Muhammed(SAV), Ahmed-i Muhtâr'dır. Yani insanlar arasından seçilmiş, övülmeye lâyık olandır. Onun

yolu Kur'ân ve iman yoludur. Beyitte bu yola girenlerle su arasında ilgi kurulmuştur. İslâmiyet'te temizlik esastır. Su, temizliğin ve temiz yaratılışın sembolüdür. Bu temizliği ve saflığıyla Hz. Muhammed'in yoluna girenlerin saflığını gösterecektir. Su, temiz ve berraktır. Ancak şair onun temiz olma sebebinin Hz. Muhammed'in yoluna girme sebebine bağlamıştır. Çünkü asıl temizlik ve saflık peygamberimizin özelliğidir. Su, bu sebeple saflık ve temizlik sıfatlarını kazanmıştır ve ne denli saf, temiz olduğunu cümle âleme göstermiştir.

Büyük Divan Üstadı Şeyh Galip, Klâsik Türk Edebiyatına farklı bir mana boyutu getirmiştir. O, Klâsik Edebiyat çizgisinde kalarak Klâsik Edebiyat anlayışını, muhteva açısından içerisinde bulunduğu Mevlevî ve tasavvuf kültürü yardımıyla da omuzlayarak yüksellere taşımıştır. Bütün şiirlerinde tasavvuf öğretisinin yoğunluğu ve süreliği, mücerret kavramların müşahhaslaşarak bir derinlik kazanması görülür. Zengin bir ruh âlemine sahip olan Galip'i anlamak için tasavvufun girift lâbirentlerinde debelenmek gerekir.

Şeyh Galip'in muhayyilesi çok zengindir. Soyut duygularla yaşadığı manevî atmosfer arasında bağlantılar kurar. İç âleminde yoğun düşünceler duyan Şeyh Galip, bu duyularını sembollerle çok etkili ve sarih bir şekilde ortaya kor. Dili ağır ve süslüdür; fakat şiirlerinin içeriği, bünyesinde yaşadığı toplumun yüzyıllardır nesilden nesile aktardığı manevî kültür birikimiyle uyumludur.

Sultân-ı rüsûl, şâh-ı mümeccedsin Efendim!...
Bîçârelere devlet-i sermedsin Efendim!...
Dîvân-ı ilâhîde ser-âmedsin Efendim!...
Menşûr-ı le'amrükemü'eyyedsin Efendim!...
Sen Ahmed ü Mahmûd u Muhammed'sin Efendim!
Hak'dan bize sultân-ı mü'eyyedsin Efendim!...

Günümüz Türkçesi;

EFENDİM!...

(Resullerin Sultanı'sın, övülmüş Şah'sın Efendim!...
Çaresizlere, değişmez sürekli devletsin Efendim!...
İlâhî divanda en başta gelensin Efendim!...
'Le'amrûke' emr-i ilâhîsiyle ebedîsin Efendim!...)

"Resullerin Sultanı'sın, şereflendirilerek övülmüş Şah'sın Efendim!..."

diyerek Naat'ına başlayan Şeyh Galip'in vermek istediği mesaj çok açıktır: Son Peygamber Hz. Muhammed, Allah tarafından şereflendirilerek övülmüş ve peygamberlerin en başı yani sultanı kılınmıştır. Ve akabinde Hüsn ü Âşk sahibi, çaresizlerin çaresi olarak Rasûlullah Efendimiz'i işaret ediyor. Onun Divan-ı İlâhî'deki konumuna dikkat çekerek Hicr Suresi'nin 72. ayet-i kerimesine telmihle: "Le'amrûkeemr-i ilâhîsiyle ebedîsin Efendim!..." 'Le'amrûke' lâfısıyla başlayan âyet-i kerimesinde özellikle dikkat çekilmek istenen bölüm şöyledir: "Resulüm! Ömrüne yemin olsun ki..."

"EDEBİ KARİKATÜR"

El-Cezeri

Nilsu TÜRÜT/10-A

Kovalı Su Saati

Batı dünyasında Cazari (Gazari) olarak bilinen "İsmail Ebul-Iz Bin Razzaz El-Cezeri" Cizre'de 1153 yılında dünyaya geldi. Adı İsmail olup babasının adı Rezzaz'dır. Şeref ve onur babası anlamında Ebul-iz lakabını taşımıştır. Eşsiz icatlarıyla dünyaya nam salan El-Cezeri'ye "zamanın harikası" anlamında "Bediuzzaman" denilmiştir.

Cezerî; haberleşme, kontrol, denge kurma ve ayarlama ilmi olan sibernetiğin ilk kurucusudur. İnsanlar ve makinelerde bilgi alış-verişi, bunların kontrolü ve denge durumu sibernetik ilminin esas konusudur. Söz konusu ilmin gelişmesiyle elektronik beyinler ve otomasyon denilen sistemler ortaya çıkmıştır. Bu bakımdan incelendiğinde, yaptığı mekanik makineler ile bu ilmin temeli Cezerî tarafından atılmıştır. Cezerî, sadece otomatik aletleri yapmakla kalmamış, otomatik olarak çalışan sistemler arasında denge kurmayı da başarmıştır.

Sibernetik bilimi, çağımıza adını veren bir ilimdir. Kökenini eski yunanca "Kübernetes" veya Latince "Gubernare" sözcüğünden alan ilme, ismini 1948 yılında Norbert Wiener verdi. Sibernetik ve otomatik sistemlerin başlangıcı konusunda; Fransızlar, Descartes ve Pascal'ı; Almanlar, Leibniz'i; İngilizler, Bacon'u ileri sürerler. Oysa El-Cezeri, rakiplerinden tam 600 yıl önce sibernetiğin ilkelerini bilim dünyasına sunan ilk kişiydi.

Batı literatüründe M.Ö. 300 yıllarında Yunan matematikçi Archytas tarafından buharla çalışan bir güvercin yapılmış olduğu belirtilse de, robotikle ilgili bilinen en eski yazılı kayıt, Cezeri'ye aittir.

13. yüzyılın büyük mühendisi Cezeri, evrensel bilim tarihinin görkemli dehalarından biridir. Birkimi, icatları, bakış açısı ve mühendislik felsefesi itibarıyla unutulmaz bir bilim insanı olan Cezeri, elliden fazla makine ve aracın teknolojik tasarımlarını yapmış ve bu makineleri teorik planlamada bırakmayıp üretmiş ve çalıştırmıştır. Bilimsel ve pratik mirası 21. yüzyıl dünyası için hala güncel ve ilgi çekicidir. Özellikle zaman kullanma ve yönetme biçimine odaklanmış makineleri ile kendisinden sonraki birçok doğulu ve batılı makiniste ilham vermiştir.

Cezeri, en eski tarihli nüshasına göre 1206 yılında veya daha öncesinde tamamladığı kitabında su saatleri, mum saatleri, ziyafetlerde kullanılan kaplar ve ibrikler, el yıkama ve abdest alma aparatları, kan almada kullanılan ölçme aletleri, otomatik müzik düzeneği, çeşitli robotlar, zamanın tarım devriminde çok etkili olan su terfi araçları, su pompalarını çalıştıran makineler, fiskiyeler, sürekli kaval sesi çıkaran tertibatlar ve başka çeşitli aletler ile metal döküm tekniğinden bahsetmektedir. Kitap, mühendislik uygulamalarıyla ilgili olarak bugüne ulaşan en eski el yazmalarından biridir. İsmail Ebu'l-iz

El-Cezeri'nin bugünün akıllı makine mantığını o zamandan görmüş olması bilim insanlarında hayranlık uyandırmaktadır. Başka bir sistemde de dişlileri devamlılık oluşturacak şekilde dizmiş olması, onun otomatik ve devamlı hareket konusunda ufuk açıcı bir miras bıraktığının en büyük göstergesidir. Kısaca zamanının imkanlarını çağları aşacak bir bakışla değerlendirmiştir.

Dünya bilim tarihi açısından bugünkü sibernetik ve robot bilminde çalışmalar yapan ilk bilim adamı olan Cezeri'nin yaptığı otomatik makineler günümüz mekanik ve sibernetik bilimlerinin temel taşlarını oluşturmaktadır.

"Mekanik Hareketlerden Mühendislikte Faydalanmayı İçeren Kitap" (El Câmî-u'l Beyn'el İlmî ve El-Amelî'en Nâfi fi Sınâ'ati'l Hiyel) adlı eserinde ortaya koydu. 50'den fazla cihazın kullanım esaslarını, yararlanma olanaklarını çizimlerle gösterdiği bu olağanüstü kitapta Cezeri, tatbikata çevrilmeyen her teknik ilmin, doğru ile yanlış arasında kalacağını söyler. Bu kitabın özgün kopyası günümüze kadar ulaşamadıysa da, bilinen 15 kopyasından 10'u Avrupa'nın farklı müzelerinde, 5 tanesi Topkapı ve Süleymaniye kütüphanelerinde yer almaktadır.

Kendimiz Olmak

Selenay KARABAL / 10-B

Görüşleri veya görünüşleri yüzünden dışlananların da, aynı sebeplerden yüceltilenlerin de birçok örneğini görüyorsunuzdur etrafınızda. İnsanların çoğu zorluklarla karşılaşsa bile kendi olmayı tercih eder ve bundan gurur duyar. Peki ya kendimiz olma konusunda kendimizi yanlış anladıysak?

İnsanın kendi olması ile farklı olması birbirinden ayrı kavramlardır ve birbirine karıştırılırlar. İnsanlar farklı olup yüceltilmelerini o kadar arzularlar ki kendi kimliklerine yabancılaşırlar. Derin bir gururla kendileri olmak yerine derin bir mutsuzlukla “başkalaşma” amacı taşıyan bu insanlarda rahatlıkla gözlemlenebilen özellik ise farklı olmak için girilen çabaların bile aynı olmasıdır. Sırf alışılmamış gözükp kendilerince hak ettikleri farkına varılma ihtiyaçlarını gidermek için müzik zevklerini, giyimlerini, konuşma şekillerini hatta görüşlerini bile kurgulayıp kendilerini kandırmaya çalışırlar. Unutulan husus ise insanın gerçeğinin, etrafına ördüğü sahte duvarın eninde sonunda yine kendisi tarafından istese de istemese de çatlatılacağı ve bu çatlaklardan yeniden doğacağıdır.

Elbette farklı olmak heyecan vericidir fakat bunun için kendinizi zorlamanız demek içinizdeki

kişiliği öldürmeniz demektir. Toplumun, onlara “başkaları” diye hitap ettiği sürece bir önemi olmayan bu kesimin ilgisi, fikri için olmadığınız biri gibi davranmak ruhsuz bir kukla olmaktan farklı değildir. Gerçek kişiliğiniz, size onu saklamaya çalıştığınız sürece sancı verir. Eğer onu gün yüzüne çıkarıp iyileştirmesiniz yeraltında çürümesine acı çekerek şahit olursunuz.

Aksi halde gerçekliğinizi gün yüzüne çıkardığınızda içinize asil

heyecan veren şeyin benzerlik ve farklılıkların bir arada bulunması olduğunu, kendinizi bu sa-yede geliştirip iyileştirdiğinizi, bunun yüzünden karşılaştığınız sorunların bile tatlı bir huzur ve gurur getirdiğini, bununla beraber mükemmel bir doğallığa büründüğünüzü hissedersiniz. Artık belleğinizi çürüten rol ezberleri yapmak zorunda değilsinizdir. Artık o ağır maskenin altında ezilmek zorunda değilsinizdir. Artık, kendinizsinizdir.

Geceleirim

*Yine bir akşamüstü...
Güneş ufukta, kayıyor bulutların arasından.
Sensizlik doğuyor akşamlarıma
Bin tane güneş olsa aydınlatamaz,
Beni iki gözün kadar.
Elimde sigaram, yanımda çayım
Önümde kocaman bir gece, aklımın her zerresinde sen,
Uyku için kapattığımda gözlerimi suretin çıkar karşıma,
Karşımda sen, nefes alamam ki ben, yutkunamam.
Ellerin, avuç içlerin... Hepsi, hepsi ezberimde
Hepsi tam şurada, kapayınca gözlerimi karşımdalar.
Ama tutamam onları, uzanırm yetişemem daha çok yanar canım,
Açarım gözlerimi ama yine oradasın, gitmemişsin,
Delice sarılmak, kokunu çekmek isterim içime,
Kalbim sen yanımdayken çarpar. Aklım, aklım başıma benimleysen gelir.
Ne çok çektim burnumu sızlatan yokluğunu
Gecenin en derinlerinde uyurum. Uykularda geceler, geceler karanlık,
Sensizliğin karanlığından daha çok korkarım. Uykulardayım uyuyorum öyle.
Uykunun içinde ben, benim her yerimde sen. Uykumun içinde bir rüya, rüyalarımnda sen
Sende sensizliğimin karanlığı, karanlıkta sensiz gecelerim. Gecelerde ben,
Gidiyorum, kapısımı aradığım şehrin sokaklarında ararım seni.
Bulamam, bulamam sokaklarda seni
Her sokakta ben
Benimle her sokakta, her sokakta sen varım.*

Ayşegül Topçu/11-B

Satırdaki Dünya

ELİF SARIBAK / 10-C

Kitaplar, bir topluluğu aydınlığa ulaştırabilecek en makul yoldur. Eğer bir toplum kitap okumayı alışkanlık haline getirebilirse uygarlık yolunda büyük bir adım atmış olacaktır.

Toplumsal artılarının yanında bireysel katkıları da vardır kitap okumanın. Hayatın gerçeklerinden ve rutinlerden sıkılan bizler için kitap, içimizde uyandırdığı hislerle yeniden canlandıracak ruhumuzu. Yoğun, yorucu ve sıkıcı bir günün sonunda sadece birkaç sayfa kitap okumak bile güne yeniden başlamış kadar dinç hissettirecek kendimizi. Okumaya başladığımız kitaplarda kendimizden bir şeyler bulacağız. Çünkü her kitapta bir insanın yaşam öyküsü gizlidir.

Hayatımızda kendimizi yalnız, mutlu veya mutsuz hissettiğimiz anlarda kaçabileceğimiz bir nokta olmalıdır. Eğer bu noktaya kitapları yerleştirebilirsek o noktaya varma gereksinimi duyduğumuz anlar için mekânın hiçbir değeri kalmaya-

caktır. Çünkü sırası gelen her bir satırda kıtalar aşır dünyayı dolaşır olacaksınız. Zamanın hiçbir değeri kalmayacaktır. Belki tarihte ufak bir gezintide, belki geleceğe doğru yapılan umutlu bir yürüyüş içinde olacaksınız. Tanıma imkânının dâhi olmadığı medeniyetlere, kültürlere yelken açacaksınız. Bambaşka dünyaların, bambaşka düşüncelerin, bambaşka duyguların kapısını aralayacak ve bunları sadece çevirdiğiniz birkaç sayfa içinde gerçekleştireceksiniz.

Bu denli değerli bedensel ve ruhsal eylemi “boş zaman” adı altında değil “kitaba ayrılmış vakit” adı altında kabul ederseniz işte o zaman kitaplar sizden bir parça olacak, size hitap edecektir. Bu yüzden gelişmek, geliştirmek ve kazanmak için kalbinizi okumaya her daim açık tutun. Franz Kafka’nın da dediği gibi:

“Bir kitap, içimizdeki donmuş değerleri parçalayacak bir balta olmalıdır.”

Hayatımızda kendimizi yalnız, mutlu veya mutsuz hissettiğimiz anlarda kaçabileceğimiz bir nokta olmalıdır.

Fidan

Minicik yapraklarını güneşe uzatıyor. İlk kez tanışıyor Güneş Anne ile. Güneş Anne onu besleyecek, büyütecek. Çok seviyor Güneş Anne'yi.

Biraz sonra Güneş Anne gidiyor. Koca koca beyazlıklar doluyor semaya. Sonra kararıyorlar. Yapraklarına bir şeyler değişiyor. Islak, serin... Gökten geliyor bu ıslaklıklar. O an fark ediyor, ne kadar da muhtaçmış bu ıslaklıklara... Ferahlıyor her emişinde.

Bulutların ardından Ay Dede çıkageliyor. Ninni söylemeye başlıyor.

Günler, aylar böyle geçiyor. Her gün yaprakları biraz daha genişliyor, gövdesi biraz daha uzuyor. Artık minik bir fidan değil. Delikanlı oldu neredeyse. Güneş Anne ona büyüdüğünde Çınar Anne gibi kocaman dalları ve sert bir gövdesi olacağını söylemişti. Bu fikir onu çok heyecanlandırıyor. Onun da dallarına tıpkı Çınar Anne'ninkiler gibi kuşlar konup şarkı söyleyebilecekler. Gövdesinde sincap aileleri barınabilecek. İnsan çocukları, gölgesi altında dinlenip dallarında ta Güneş Anne'ye kadar sallanabilecekler.

Güneş Anne onu uyandırıyor. Dallarında bir şeyler hissediyor. Bunlar kuşlar! Dallarına konmuş şarkı söylüyorlar. Misafirperverliğinden ötürü ona şükranlarını su-

nuyorlar. Beklediği gün gelmiş olmalı. Demek ki Çınar Anne kadar büyüdü. Arkadaşlarını dallarında ağırlayabilecek. Artık bir fidan değil, dallı budaklı genç bir ağaç.

Yakın zamanda insan çocuklarıyla da tanışıyor. Dallarında salıncak yapıp sallanan bu dostları öyle seviyor ki. Keşke diyor, keşke hiç gitmeseler. Gölgesinde dinlenen kişiler rahat bir uyku uyunurlar diye Ay Dede'den öğrendiği ninnileri söylüyor usul usul. Hemen uyuyakalıyor arkadaşları. Huzurlu uykularındayken sevgiyle izliyor onları. Uyandıklarında gitme vakitlerinin geldiğini anlıyor. Nasıl acıyor içi... Çok özlüyor onları. Hep onunla kalsınlar istiyor. Kalmıyorlar.

Her taraf insan dolu. Çok heyecanlanıyor. Dostları arasından en sevdiği kişiler geldi. Yine salıncak yapıyorlar dallarına. Bir sürü çocuk biniyor bir salıncağa. Dallarını zorlanıyor, acıyor. Çocuklar hunharca oynuyorlar, onu umursamıyorlar. Derken dalı dayanamayıp kırılıyor. Öylesine acıyor ki canı. Ama en çok da kalbi acıyor. Ben diyor, ben böylesine severken onları, bana bunu neden yaptılar?

Güneş Anne uyandırıyor onu. Yıllardır yaptığı gibi. Kendisinin aksine Güneş Anne hiç yaşlanmıyor. Evet, kendisi yaşlı şimdi. O güler, yeşil yaprakları parlamıyor

artık. Gövdesi de sağlam değil eskisi gibi. Kesikler açtılar derisinde. Sevgililer sevgilerini, onun derisine kazıdılar bin bir acı ile. Çocuklar gelip her seferinde kırıyorlardı dallarını. Yalvarıyordu. Yapmayın diye feryat ediyordu. Duymuyorlardı. Güneş Anne bu feryatları üzerine "İnsanlar yalnızca kendi söylediklerini duyarlar. Kendi acılarını hissederek. Seni sevemez, umursayamazlar çünkü onlar yalnızca kendilerini severler." demişti.

Kimse kalmamıştı zaten Güneş Anne'den başka. Çınar Anne ve diğer anneleri... Hepsini öldürmüştü insanlar. Gözlerinin önünde kesip parçaladılar komşularını. Şimdi sadece kendi sırasını bekliyordu.

Çok zaman geçmedi ki geldiler. Elllerinde kocaman, keskin keskinler vardı. İlk darbeye yere serilmese de birkaç darbe sonra dayanamayıp pes etti. Direnemiyordu. Son nefeslerini veriyordu. Dallarını parçaladıklarını, gövdesini doğradıklarını hissediyordu. Sonra acı durdu.

Şimdi hiç bilmediği bir yerdedi. Eski komşularının hepsi buradaydılar. Burada acı yoktu, burada insan çocukları yoktu, burada keskinler yoktu. Sonradan öğrendi ki buranın adı cennetmiş, meğer buraya insanlar gelemezmiş.

Şule Hocaoğlu / 10-B

Dilimize Yabancılaşmak

Dil insanlar arasında anlaşmayı sağlayan bir araçtır. Milleti var eden unsurlardan biri de dildir, aynı dili konuşan insanlar kendi aralarında bir bütün oluştururlar. Dil bir milletin ortak malıdır. Millet ise aynı dili konuşan insan topluluğudur. Dilin bozulması ile millette bozulmaya başlar.

Diller zamanla ağır ağır değişirler, yenilenirler. Zaman içinde bazı kavramlar unutulur, onların yerini yenileri alır. Bu, olması gereken bir süreçtir. Türkçe dünyanın en zengin, en büyük ve en köklü dillerinden birisidir. Asırlarca üç kıtada konuşulmuş, yazılmış ve okunmuştur. Bugün, Türkçe hala farklı şiveleri ve lehçeleri ile dünya üzerinde en geniş coğrafyada konuşulan bir dildir. İnsan dil ile dile ait kavramlarla düşünür, duygu ve düşüncelerini dilek ve şikayetlerini dil ile anlatır.

Dilin bozulması ile iletişimde bozulur, insanların birbirlerini anlaması güçleşir. Dil bir milleti diğerlerinden ayıran unsurdur. Bir milleti parçalamanın yollarından birisi de o milletin dilini yozlaştırmaktır. Bu açıdan Türkçemizin durumunu düşünelim. Türk insanı Türkçeye sahip çıkmalıdır. Milletler arası karşılıklı alışverişler vardır, bu durum karşılıklı etkileşimden kaynaklanır. Bu etkileşim sayesinde diller de birbirlerinden etkilenir. Bu çerçevede Türkçede tarih boyunca diğer dilleri etkilemiş ve kendi de etkilenmiştir. İslamlaşma sürecinde Arapça ve Farsçadan etkilenen Türkçe, Tanzimat'tan sonra yaşadığımız batılılaşma sürecinde Fransızca, Almanca ve İngilizce gibi dillerden etkilenmeye başlamıştır. Kültürüne, milletine bağlı olan insanların Türk diline sahip çıkmaları gerekir.

Türk Dili ve Türk kültürü işgale uğramaktadır. Nesiller arası uçurum oluşturulmaktadır. Türk genci bundan 50 - 80 yıl önceki duruma getirilmeye çalışılıyor. Milletten devamlılığına darbe vurulmaktadır. Maalesef Türkçenin yozlaştırılması ve buna göz yumulması ile Günümüz Türk genci bazı kelimelerin Türkçe karşılığı bulunduğu halde kelime haznesini yabancı kelimelerle doldurmakta bu yüzden yeni bir düşünce üretememekte ve yeni düşünce ve kültür üretiminde taklide başlamaktadır. Dilde taklitçilik, düşünce ve kültürde de taklitçiliği beraberinde getirmekte ve bu sebepten ötürü artık kendimiz olamamaktayız. Başkalaşmaktayız. Türkçeyi kötü kullananlara her ne şartta olursa olsun Türkçemizi kullanarak tepki göstermeliyiz.

Yığıtcan Gedikoğlu / 12-A

Kimim Ben?

• Türk obalarını dolaşıp kültürünü, töresini, geleneğini yansıttım, koşuğunu, sagusunu, türküsünü, manisini eserimde yazdım, bir de sizlere koca bir Türk haritası bıraktım.

Kimim ben?

• "Ok" şiiri dışındaki bütün eserlerimi aruzla yazdım, bu dil ağzımda annemin sütüdür diyip İstanbul Türkçesini canımdan saydım, musiki şiirlerimle harmanladım.

Kimim ben?

• Mistisizmi İslami değerlere bağladım, "Kaldırımlar Şairi" olarak anıldım, "gizem" eserlerimde beni ben yapardı.

Kimim ben?

• Toplumcu gerçekçi şiirin öncüsü olup Fütürist akımdan etkilen-dim, basamaklı şiir tekniğini ben çıkardım, "835 Satır" ilk kitabım.

Kimim ben?

• 13. yüzyılda doğdum. Taptuk Emre'ye vardım, şiirlerimde içli bir Allah aşkı ve derin bir insan sevgisi işledim, Tasavvuf felsefesini halka anlattım.

Kimim ben?

• Çukurova ve Toros köylülerimi, çektikleri sıkıntıları, ırgatları, yoksulları, eşkıyaları, ağaları, toplumun gerçeklerini anlattım. Ağıtlara, türkülere, tekerlemelere, atasözlerine yer verdim, eserlerimi 39 dilde yayınlattım,

hayatım boyunca birçok ödül aldım, "İnce Memed" ile Anadolu insanını anlattım.

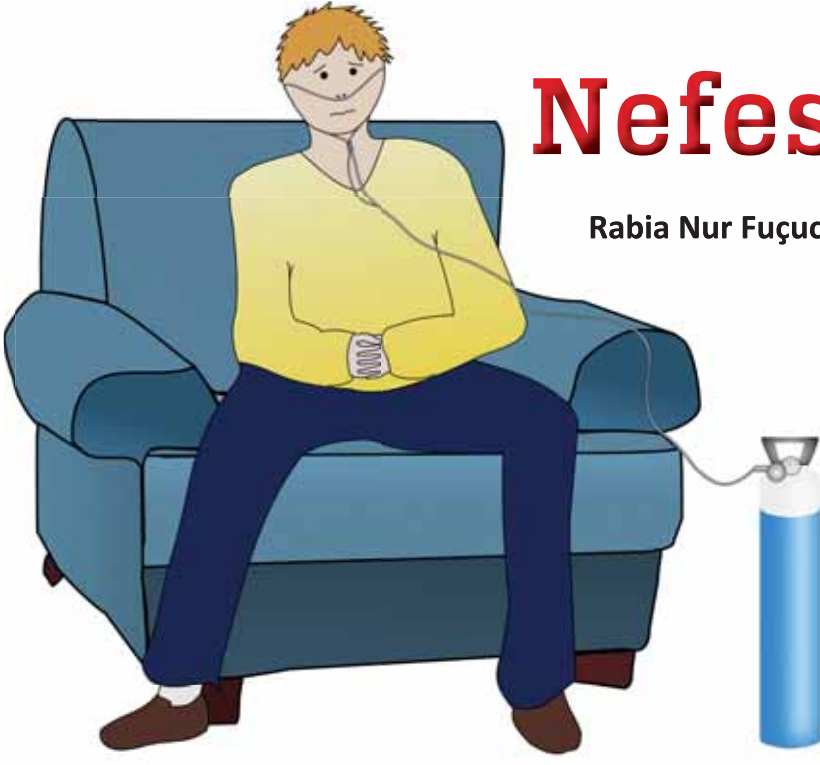
Kimim ben?

• Türkçe, Arapça, Farsça dillerinde eserler yazdım. Azeri şivesini en iyi kullananlardandım. Allah aşkını uçsuz bir hayal dünyasında yaşadım, "Leyla ile Mecnun"u en iyi ben yazdım.

Kimim ben?

• Şiirlerimde Türk-İslam dünyasını anlattım, eserlerimi toplum yararına yazdım, nazımı nesre yaklaştırdım manzum hikayeler yazdım, aruzu Türkçeye başarıyla uyguladım.

• **Kimim ben?**

Nefesini Verme

Rabia Nur Fuçucu /11-B

Bir sonbahar günüydü. Yağmur sesi eşliğinde koltukta oturmuş telefonumla uğraşıyordum. Annemlerin üzgün üzgün konuştuklarını fark ettim. Kulak kabartınca ne konuştuklarını anladım. Dayımın ciddi bir hastalığı vardı. Hayatımda hiçbir yakınım böylelerine ağır bir hastalık teşhisi konulmamıştı. Bu denli hayati önem taşıyan bir hastalıkla hiç tanışmamıştım. Ta ki o güne kadar. Dayım akciğer kanseri olmuştu. İnsan duyunca kendine yediremiyor böylesi bir acıyı. Kabullenemiyor hatta. Zaman geçti, aylar geçti ve ben yavaş yavaş anlamaya başladım olayları, bu hastalığın gerçekten ciddi olduğunu. Dayıma bakınca zaten anlaşılıyordu bir şeylerin eskisi gibi olmadığı.

Ne eve misafir istiyordu ne de o misafirlğe gidiyordu çünkü en ufak bir ses dahi istemiyordu etrafında. Ayda bir defa geliyordu ve çok kısa sürüyordu yanımızda durması. En sevdiği şey insanlara takılmakken kendini çekmeye başladı insanlardan. Tüm benliğini vererek yaptığı siyaset tartışmalarının artık yanından bile geçmiyordu. Bu hastalık onu her şeyden

uzaklaştırdı, her şeyim dediği ailesinden bile.

Artık kafası ses almamaya, yanında konuşulsun istememeye başladı. Ailecek toplanıldığında bayıla bayıla yaptığı o sohbetlerden kendini soyutlamaya başladı. Durumu gittikçe ağırlaştığı için doktor bundan sonra evine gitmesine müsaade etmedi. Ve bir aylık hastane süreci... Nefret ettiği hastane odaları ikinci evi olmuştu iyileşip sağlığına kavuşmak için. Ama olmuyor işte. Üç beş yıl önce zevkle içtiğin sigaralar hesap sorar sana. Nefesini keserler hatta. İçtiğin her dal sigara bir nefesini alır senden. Ve on gün verirler sana. Yaşamaya çalışman için. Çünkü sen yaşamıyorsundur ki! Yaşamaya çalışmak bu yaptığın. On gün bitti ve haberin geldi. Sabah kalktığımda bütün ailenin gözlerinde aynı acı vardı. Anneme cevabını bildiğim halde "Ne oldu?" diye sordum. "Dayın öldü." dedi. O içtiğin iki kutu sigara seni hayattan ayırdı. Halamı kocasından, bir buçuk yaşındaki Yasin'i dedesinden, bir kızı ve gemilerde çalışan iki oğlu babasından, onu çok seven komşuları bir yardımseverden...

O sabah kalktığımda cenaze gününe uyanacağımı hiç tahmin etmemiştim. Cenaze evine gitmek için hazırlandık, halamın evine gittik. Bak, artık "dayımın evi" bile diyemiyorum! Eve girmeden kulağıma gelmişti ağıt sesleri. Daha içeri girmeden açmıştım gözlerimin perdesini. Yaşları boşaltmıştım yanaklarıma.

"Tabutunu getirip evin ortasına koydular!"

Sırtını ovan, rahat nefes al diye her şeyi yapan kız kardeşin fenalıklar geçirdi. Düşüp bayıldı. Kızın hep içine içine ağladı. Annene bütün gün sakinleştirici verdiler. Bağıra bağıra ağlayamadı bile Sadece "Oğlum" diye sayıklayabildi. Halam, halamın gözlerinde bitiyordu her şey. O gözler anlatıyordu koca acısını herkese.

Cenazenin ikinci, üçüncü ve sonraki günleri... Herkes duvarda asılı duran fotoğraflarını görüp iç geçiriyordu. İlk anlarda kıyafetlerini kimse tutamadı, hastaneden gelen eşyalar balkonun bir kenarında durdu, durdu.

Saatler... Günler... Haftalar... Aylar...

O evde sadece halam kaldı, sadece. Her sabah bahçede olan mezarına iner ve iyi uyuyacağına, rahat edeceğine inanarak çiçek bahçesine çevirir yattığın yeri, mermer döşer çevresini, meyve ağacı diker etrafına, oturabileceği bir yer yaptırır kendine ki yanında saatlerce durabilirsin diye. O yanına geldiğinde sanki sen hissedeceksindir onu. Hatta duyacaksınız anlattıklarını. Artık halam alışmaya çalışarak yaşar hayatını. Alışmaktan başka ne gelir ki elinden. Adın geçtiğinde gözlerinin donup kalmasından başka ne gelir ki elinden?

FATİH ANADOLU LİSESİ 2018 YKS YERLEŐTİRME SONUÇLARI

Sıra No	Ad Soyad	Program Adı	Üniversite Adı
1	İREM SADIYE ŐENGÜN	Rehberlik ve Psikolojik DanıŐmanlık (iÖ)	DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
2	TUĐBANUR AKÇAY	Rehberlik ve Psikolojik DanıŐmanlık (iÖ)	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
3	METEHAN KARADENİZ	Rehberlik ve Psikolojik DnŐ. (%25 İndirimli)	HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ (GAZİANTEP)
4	SELÇUK EMİN YILMAZ	Hukuk Fakültesi	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
5	MAHİDE GÖKÇE PETEKÇİ	Hukuk Fakültesi (iÖ)	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ (ERZURUM)
6	EDA NUR ATAY	Elektrik-Elektronik MühendisliĐi	RECEP TAYYIP ERDOĐAN ÜNİVERSİTESİ (RİZE)
7	MUHAMMET FATİH UYAN	Elektrik-Elektronik MühendisliĐi	SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
8	MUHAMMET EREN BÜYÜK	Mekatronik MühendisliĐi	MARMARA ÜNİVERSİTESİ (İSTANBUL)
9	HABİP İPSİZ	Makine MühendisliĐi	RECEP TAYYIP ERDOĐAN ÜNİVERSİTESİ (RİZE)
10	FEYZA SANCAKTUTAN	Makine MühendisliĐi	NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ (KONYA)
11	ALEyna SARİÇAM	İnŐaat MühendisliĐi	SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
12	EDANUR EYÜP	İnŐaat MühendisliĐi	RECEP TAYYIP ERDOĐAN ÜNİVERSİTESİ (RİZE)
13	NİSANUR KURTULUŐ	Kimya MühendisliĐi	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ (SAMSUN)
14	DUYGU HELLAÇ	Kimya MühendisliĐi	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ (SAMSUN)
15	MEHMET AKİF ÇAK	Okul Öncesi ÖğretmenliĐi (iÖ)	GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
16	EMİRCAN KOZLU	Okul Öncesi ÖğretmenliĐi (iÖ)	GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
17	SÜEDA GÜNAY	Fen Bilgisi ÖğretmenliĐi	GAZİ ÜNİVERSİTESİ (ANKARA)
18	İCLAL OKUR	Fen Bilgisi ÖğretmenliĐi	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ (SAMSUN)
19	HATİCE NUR BÜYÜK	İlköğretim Matematik Öğretmenliği	RECEP TAYYIP ERDOĐAN ÜNİVERSİTESİ (RİZE)
20	BURCU MERT	İlköğretim Matematik Öğretmenliği	TRABZON ÜNİVERSİTESİ
21	EMEL ÖZTÜRKOĐLU	Matematik	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ (TRABZON)
22	OSMAN TOKGÖZ	Tıp Fakültesi	EGE ÜNİVERSİTESİ (İZMİR)
23	MEDİNE ŐİMŐEK	DiŐ HekimliĐi Fakültesi	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ (ANKARA)
24	ÇAĐLA YELKEN	Peyzaj Mimarlığı	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ (DENİZLİ)
25	İREM HOŐVER	Mimarlık (İngilizce) (%50 İndirimli)	İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ
26	PELİN ACAR	İç Mimarlık (İngilizce) (%50 İndirimli)	MEF ÜNİVERSİTESİ (İSTANBUL)
27	GAMZE ARMUTLU	Sosyoloji	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ (SAMSUN)
28	ERAY KALKAN	İktisat	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ (ESKİŐEHİR)
29	İLAYDA BOSTAN	Uluslararası İlişkiler	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ (TRABZON)
30	DOĐA VANLIOĐLU	Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler (İngilizce)	MANİSA CELİL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
31	HİLAL ŐEN	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
32	ASLI ARSLAN	Bankacılık ve Sigortacılık	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ (SAMSUN)
33	MEHMET OĐUZHAN TAYLAN	Bilgisayar Programcılığı	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ (ANTALYA)
34	HAVVA KAYNAK	Görsel İletifim Tasarımı	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
35	ZEHRA ERKAN	Grafik Tasarımı (Burslu)	İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
36	MUHAMMET HACIOSMANOĐLU	Uçak Teknolojisi	GAZİ ÜNİVERSİTESİ (ANKARA)
37	MÜCAHİT DÖNMEZ	Spor YöneticiliĐi	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
38	HEDİYENUR ÇELİK	Sosyal Hizmet	ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ
39	MELİSA DAL	Tarla Bitkileri	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
40	OĐUZHAN YILDIZ	Tıbbi Görüntüleme Teknikleri	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŐA

**Önce
Kitap**
EVI

Atatürk Cad. No: 311/B Merkez / RİZE Tel: [0.464] 214 74 05 oncekita@hotmail.com www.oncekita.net

Ölmüş Siyah Benekli Kırmızılıklar

*Ben mutluluğu ararım notalarda.
Tecrübeyi ararım sözcüklerde,
resimlerde, romanlarda.
Umuda dair izler bulabilmek umuduyla,
incelerim soluk benizli suratları.
Huzuru görebilmek amacıyla bakarım camdan irislere.
Biraz samimiyet sezebilmek için dinlerim mekanik kahkahaları.
Sıcaklık hissedebilmek için açarım kollarımı,
kavramaktan çok uzak sarılışlara.
Gerçek hasreti çekebilmek için ciğerlerime,
solumum ayrılıkları.
Yıldız tozuyla uyuşsun diye zihnim,
geceleri dolanırım dışarıda.
Seni bulmak için yatarım yatağın soğuk tarafında.
Uğur getirsin diye avuçlarımdan saliveririm uğur böceklerini.
Nitekim avuçlarımı açtığımda
birkaç ölmüş siyah benekli kırmızılıktan başka hiçbir şey bulamam.*

Şule Hocaoğlu / 10-B

ÇAYKUR

Organik
Çaylar Birzden

